

Bocian

Jakie sowy w Siedlcach?

2011-06-10

Sowy ze względu na swój skryty tryb życia należą do ptaków o słabo poznanej rozmieszczeniu i dopiero szczegółowe badania terenowe w formie stymulacji głosowej i nasłuchów dają obraz ich występowania na danym obszarze. Dzięki temu, że Siedlce są centrum działania wielu doświadczonych ornitologów zarówno z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, jak i z Towarzystwa Przyrodniczego „Bocian”, z terenu miasta znane są stwierdzenia sów mogących występować w pobliżu siedzib ludzkich. Na przestrzeni kilkudziesięciu lat notowane były pójdzki, płomykówki, uszatki, puszczyki. Wszystkie te stwierdzenia

miały jednak charakter przypadkowy. Nie były prowadzone systematyczne badania mające na celu równoczesne wykrycie wszystkich stanowisk sów z terenu miasta. Grupa członków TP „Bocian” i studentów ze Studenckiego Naukowego Koła Przyrodników postanowiła zmierzyć się z tym trudnym tematem jakim są ptaki nocne – sowy i w sezonie lęgowym 2011 przeprowadziła badania na terenie całego miasta celem wykrycia aktualnych rewirów lęgowych sów związanych ze środowiskiem miejskim i porównania ich z danymi historycznymi mówiącymi o stwierdzonych sowach na terenie miasta na przestrzeni 26 lat(1984-2010).

Miasto Siedlce(w jego granicach administracyjnych) zostało podzielone na 5 powierzchni badawczych. Wyznaczone powierzchnie były kontrolowane przez 2-3 osobowe zespoły. Kontrole miały formę stymulacji głosowej i nasłuchów z wyznaczonych na powierzchniach punktów. Przeprowadzono 3 pełne kontrole powierzchni(powierzchnia zawierająca centrum miasta została skontrolowana 2 razy) i kilka dodatkowych kontroli w najbardziej newralgicznych miejscach. Pierwsze stymulacje i nasłuchy zostały wykonane w ostatniej dekadzie lutego, a ostatnie w pierwszej dekadzie maja. Na terenie miasta szukano stanowisk pójdzki, płomykówki, uszatki i puszczyka. Podczas kontroli za rewir zajęty przyjęto co najmniej dwukrotne stwierdzenie obecności sów(głos, obserwacja ptaka) na danym stanowisku. Za rewir prawdopodobnie zajęty przyjęto jednokrotne stwierdzenie obecności sów na danym stanowisku.

W obrębie miasta Siedlce stwierdzono 3-4 rewiry uszatki, 2 rewiry płomykówki i 1-3 rewiry puszczyka. Nie stwierdzono obecności i rewirów lęgowych pójdzki.

W sumie podczas badań wykryto 6-9 rewirów lęgowych sów. Niepokojącym jest fakt, że w mieście gdzie od roku 1993 stwierdzono w sumie 6 rewirów lęgowych pójdzki, podczas kontroli w 2011 nie stwierdzono żadnego rewiru lęgowego tego gatunku. Pójdzka na

przestrzeni lat preferowała zabudowę blokową i osiedla domów jednorodzinnych, gdzie mogła znaleźć w budynkach odpowiednie nisze do wyprowadzania swoich lęgów. Wyburzenie starych domów i uszczelnianie nowych oraz remonty bloków mogły przyczynić się do zaobserwowanego wycofania się gatunku ze środowiska miejskiego Siedlec. A jakie miejsca zasiedlały pozostałe gatunki sów zarówno w latach 1984-2010 jak i w roku 2011? Płomykówka preferowała zabudowę blokową oraz przemysłową. Rewiry uszatki zlokalizowane były przeważnie w zadrzewieniach na skrajach miasta, gdzie gatunek ten znajdował odpowiednie do zasiedlenia gniazda innych ptaków (najczęściej krukowatych). Na uwagę zasługuje fakt możliwości zajmowania przez uszatki skrzynek dla pustulek. Rewiry lęgowe puszczyka zlokalizowane były w grupach starodrzewów (parki, cmentarze), gdzie występowanie dziupli umożliwiałało temu gatunkowi wyprowadzanie lęgów.

Dane o historycznych stanowiskach sów pochodzą z Polskiej Kartoteki Przyrodniczej, oraz od ornitologów związanych z siedlecką uczelnią, a ich autorami są: P. Obłóza, M. Dziedzic, M. Rzępała, M. Cmoch, J. Paciorek, I. Kaługa, J. Łuczak, A. Goławski, Z. Kasprzykowski, M. Falkowski, W. Walankiewicz, A. Dombrowski.

W tegorocznych badaniach terenowych udział wzięli: Maciej Cmoch, Przemysław Obłóza, Michał Dziedzic, Marcin Stępień, Tomasz Nowacki, Sonia Sebkova, Martyna Pasik, Ireneusz Kaługa.

Maciej Cmoch